

בכל שעה ושעה [כשאדם נושא בכיסו דברי ערך, כמו מעות, רגיל הוא למשמש בו כל שעה, לבדוק אם לא נפלו המעות]. **והבא נמי, גם לענינינו, שייכת סברא זו, שאדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה, ולכן, ודאי ידע הבעלים שאבדו ממנו המעות קודם שמצאן המוצא, ואין זה יאוש שלא מדעת.**

תא שמע ממה ששינינו במשנתנו: עיגולי דבילה וכברות של נחתום — הרי אלו שלו. ואמאי? והא לא ידע דנפל מיניה:

שנתבאר לעיל, **דאבידה מדעת היא** (24). שלא נפלו ממנו, אלא מדעתו הניחם שם, והפקר הם (25).

תא שמע ממשנתנו, ששינינו שאם מצא מעות מפוזרות — הרי אלו שלו. ואמאי? הא לא ידע דנפל מיניה:

ודוחה הגמרא: **התם נמי, אין זה יאוש שלא מדעת, וכדרכי יצחק, דאמר להלן לגבי ענין אחר: "אדם עשוי [רגיל] למשמש בכיסו**

שאחר כך.

והגרנ"ט תירץ, שדבר האבוד מן הבעלים, כמו במכנשתא דבי דרי, אם אין על המוצא חיוב השבה, מותר לו ליטלה לעצמו, לפי שאיסור גזילה הוא רק בדבר הנמצא ברשות הבעלים. אבל בדבר האבד, רק החיוב להשיבו עושהו כדבר שברשותו, שיהא אסור בגזילה. ולכן, אם אין באבידה חיוב השבה, מותר למוצא לזכות בה. אבל בכגון שהשאייר פרה ברפת שאין לה דלת, או משליך כיסו לרשות הרבים, שדעתו עליהם, אלא שאינו חושש לשמרם, הרי זה כדבר שברשותו, שיש עליו איסור גזילה, ואסור ליטלו לעצמו.

25. מכאן הקשה הטור על הרמב"ם, שכתב: **"מצא פירות מפוזרין דרך נפילה הרי אלו שלו"**, והרי כאן אמרינן שמדובר דווקא במכנשתא דבי דרי, אבל דרך נפילה — אסורין, שהרי הוי יאוש שלא מדעת!

וכתבו הראשונים לישב, דסבירא ליה לרמב"ם, שאחר שנתחדש במסקנת הגמרא, שכדברים שהם יקירי וחשיבי — הוי יאוש מדעת, שוב אין צריך לאוקימתא דמכנשתא דבי דרי, שהרי אפשר להעמיד את דין פירות מפוזרים בחשיבי או יקירי, דהוי אבידה מדעת.

משנתנו בין בדרך נפילה ובין בדרך הינוח, אבל לא מסתבר לומר שמשנתנו מדברת רק בדרך הינוח, שהרי דוחק הוא לומר שהניח מספר מעות או פירות כדי לפוש, ושכחם שם! [עיי' במגן גבורים].

אמנם בדרוש וחיידוש להגרעק"א כתב, דאף בדרך הינוח אין זה נחשב כאבידה מדעת, שהרי מה שהינוח זה נחשב כאבידה, היינו משום שאנו אומרים שמתחילה הניחם שם, ואחר כך שכחם. אם כן, כל זמן שלא נזכר באבידתו, הרי זה יאוש שלא מדעת [אבל בנתיבות המשפט [סימן ר"ס סקט"ו] כתב דהוי יאוש מדעת. וכן איתא בפירוש בתוס' הרא"ש: "כי פריך בגמרא לאביי מכולה מתני' וכו' לא פריך מכריכות, דכולהו איירי דרך נפילה וכו', אבל כריכות דרך הינוח מידע ידעי וכו'". וכך כתב גם הגר"א].

24. כתבו קצוה"ח [סימן רס"א סק"ד] והמחנה אפרים [הל' זכיה מהפקר סימן ו'], שלכאורה מוכח מכאן, שבאבידה מדעת — מותר למוצא ליטלה לעצמו. וקשה על דעת הרמב"ם, שפסק שבאבידה מדעת רק אין חיוב השבה, אבל אינה כהפקר לזכות בה!

ותירץ קצוה"ח, שכוונת הגמרא היא, שכיון דהוי אבידה מדעת ופטור מהשבה, מועיל היאוש